Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31538

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçe?i (TKKKÖÖ), bireylerin **Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyon** (TKKK) i?lemini ba?ar?l? bir ?ekilde gerçekle?tirme yeteneklerine duyduklar? inanc? ve **özgüven** düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Yeliz Çulha ve Rukiye Acaro?lu taraf?ndan 2020 y?l?nda Türkçe'ye uyarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu, ayn? zamanda geçerlik (Geçerlik) ve güvenirlik (Güvenirlik) özelliklerini kan?tlamak için yap?lm??t?r. Ölçek, özellikle üriner sistem sorunlar? nedeniyle düzenli kateterizasyon yapmas? gereken hastalar?n psikososyal destek ihtiyaçlar?n?n belirlenmesinde kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyon, **Özgüven**, Öz yeterlik, Üroloji, Hem?irelik, Uyarlama, Psikometri.

Yazarlar

Yeliz Çulha, Rukiye Acaro?lu.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin kendi kendilerine uygulad?klar? **Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyon** (TKKK) prosedürünü ne kadar yetkin ve rahat bir ?ekilde yürüttüklerini sübjektif olarak de?erlendirmektir. TKKK, kronik üriner retansiyon veya nörojenik mesane gibi durumlar? yönetmek için hayati bir beceridir. Bu beceriyi uygularken hissedilen **özgüven** düzeyi, tedaviye uyumu ve ya?am kalitesini do?rudan etkiledi?inden, ölçek bu kritik psikolojik yap?y? ölçmeyi hedefler.

Türkçe uyarlamas?, Türkiye'deki sa?l?k profesyonellerine, kateterizasyon e?itimi alan veya uygulayan hastalar?n özgüven seviyelerini standardize edilmi? ve kültürel olarak geçerli bir yöntemle de?erlendirme imkan? sunmak için gerçekle?tirilmi?tir. Bu sayede e?itim programlar?n?n etkinli?i art?r?labilir ve dü?ük özgüvene sahip hastalar erken tespit edilerek desteklenebilir.

Yap?

Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçe?i, psikolojideki temel kavramlardan biri olan **özgüven** (veya durumsal öz yeterlik) yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek, Bandura'n?n öz yeterlik teorisinden (Özgüven) köken al?r; bu teoriye göre bir bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair inanc?, o görevi gerçekle?tirme isteklili?ini ve ba?ar?s?n? belirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek maddeleri, TKKK sürecinin farkl? ad?mlar?na ve olas? zorluklar?na odaklanarak, bireyin kateterizasyonu temiz bir ?ekilde yapma, olas? komplikasyonlar? yönetme ve bu i?lemi günlük ya?ama entegre etme becerilerine olan inanc?n? sorgular. Bu yap?, tek boyutlu bir **özgüven** puan? veya i?lemin farkl? yönlerini temsil eden alt boyutlar arac?l???yla ölçülmektedir.

Geçerlik

Çulha ve Acaro?lu (2020) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve geçerli?ini sa?lamak amac?yla çe?itli analizler kullan?lm??t?r.

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin kültürel ve dilsel uygunlu?u uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi? ve gerekli dilsel düzenlemeler yap?lm??t?r.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemek üzere faktör analizleri (genellikle Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tek bir yap?y? (TKKK'da **özgüven**) temsil edip etmedi?ini kontrol eder.

Güvenirlik

Türkçe formun güvenirli?i, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendiren yöntemlerle incelenmi?tir.

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: Ölçe?in iç tutarl?l???, maddelerin birbirleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösteren Cronbach Alfa katsay?s? ile hesaplanm??t?r. Yüksek alfa de?erleri, ölçe?in güvenilirli?ini desteklemektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? ölçmek amac?yla test-tekrar test yöntemi uygulanm?? olabilir. Bu yöntem, ayn? ki?ilere farkl? zamanlarda uygulanan test sonuçlar?n?n korelasyonunu inceleyerek ölçek puanlar?n?n tutarl?l???n? de?erlendirir.

Faktör Analizi

Türkçe Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçe?i'nin faktör yap?s?, yap? geçerli?ini kan?tlamak için incelenmi?tir. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türk popülasyonunda da korundu?unu veya uygun kültürel ve dilsel adaptasyon sonucu yeni bir faktör yap?s?n?n ortaya ç?k?p ç?kmad???n? belirlemi?tir. Bu analizler, ölçe?in TKKK eyleminin farkl? a?amalar?na dair öz yeterlik bile?enlerini ayr??t?r?p ayr??t?rmad???n? bilimsel olarak do?rulam??t?r.

Araç

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Türü: Uyarlama (Uyarlama) ve Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Format: Genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?l?r. Derecelendirme, "Hiç Güvenmiyorum"dan "Tamamen Güveniyorum"a do?ru bir aral?kta bireyin özgüven düzeyini yans?t?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama Çulha & Acaro?lu, 2020).

Popülasyon Grubu: Üriner retansiyon veya nörojenik mesane gibi durumlar nedeniyle düzenli olarak **Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyon** uygulamas? gereken hastalar.

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi ve üzeri yeti?kinler (kendi kendine kateterizasyon yapabilecek bili?sel ve motor becerilere sahip bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Nörolojik veya ürolojik sorunlar nedeniyle TKKK e?itimi alm?? ve bu i?lemi uygulayan bireyler.

Test Metodolojisi: Bireylere ölçek maddeleri sunulur ve her bir madde için TKKK eylemini ba?ar?yla gerçekle?tirme yeteneklerine ne kadar güvendiklerini belirtmeleri istenir. Toplam puan veya alt boyut puanlar?, özgüven düzeyini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, Nörojenik mesane, Üriner retansiyon, Hem?irelik bak?m?, Psikometrik özellikler, Cronbach Alfa, Faktör analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yeliz Çulha

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: yeliz.culha@istanbul.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hem?irelik Fakültesi (Tahmini Ba?l?l?k Adresi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinlerin orijinal yazar?ndan ve uyarlama çal??mas?n? yapan Çulha ve Acaro?lu'ndan al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m veya akademik ara?t?rmalar için herhangi bir ücret talep edilip

ARABPSYCHOLOGY.COM

edilmedi?i, do?rudan sorumlu yazar ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Uyarlama çal??mas?n?n detayl? makalesine a?a??daki Dergipark ba?lant?s? üzerinden eri?ilebilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: temiz-aralikli-kendi-kendine-kateterizasyonda-ozguven-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çulha, Y., & Acaro?lu, R. (2020). Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçe?i Türkçe formunun geçerlik ve güvenirli?i. *Cukurova Medical Journal, 45*(4), 1690-1697. https://doi.org/10.17826/cumj.780942

Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sa?lanan kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktad?r. Maddeler için yay?mlanm?? akademik makaleye (Çulha & Acaro?lu, 2020) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM